

Ilmoitus epäkohdasta varhaiskasvatuksessa (57 a §)

Varhaiskasvatuslaissa säädetään, että työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa varhaiskasvatuslaissa säädetyn mukaisesti.

Ilmoitusvelvollisuus koskee varhaiskasvatuslain 26–30 §:ssä säädettyjä työ- tai virkasuhteisia henkilöitä. Ilmoitusvelvollisuus koskee varhaiskasvatuksen opettajaa (26 §), varhaiskasvatuksen sosionomia (27 §), varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa (28 §), perhepäivähoitajaa (29 §) sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (31 §). Ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi avustajaa, harjoittelijaa tai muuta toimipaikassa työskentelevää työntekijää kuten keittiöhenkilökuntaa tai siivoojaa. Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä vakituksia, että määräaikaisia työntekijöitä. Ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena ei ole kaventaa muita varhaiskasvatushenkilöstön käytettävissä olevia keinoja epäkohdista ilmoittamiseksi. Varhaiskasvatuslaki kieltää kohdistamasta vastatoimia epäkohdasta ilmoittajaan. Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää, mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia niitä tilanteita, joissa toiminta tai olosuhteet voivat johtaa varhaiskasvatuslain tai sen tavoitteiden toteutumisen vastaiseen tilanteeseen. Ilmoitusvelvollisuus ei koske esimerkiksi työntekijöiden ja työntekijöiden välisiä erimielisyyksiä tai työsuojelu- tai työturvallisuuskysymyksiä. Varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus ei myöskään korvaa lastensuojelulaissa tarkoitettua lastensuojeluilmoitusta ja velvollisuutta sen tekemiseen. Ilmoitus voi koskea siis esimerkiksi:

- epäkohtaa varhaiskasvatuksen tiloissa
- epäkohtaa henkilöstön mitoituksen toteutumisessa
- epäkohtaa toimipaikan toimintakulttuurissa
- epäkohtaa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman noudattamisessa.
- lasten epäasiallista tai sopimatonta kohtelua
- varhaiskasvatushenkilöstön toimintaa

Ilmoitus epäkohdasta, osa 1. (varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluva ilmoittaja täyttää)

Ilmoituksen ajankohta (päivämäärä) _____

Ilmoituksen tekijä/t, (nimi) _____

Ilmoituksen tekijän yhteystiedot (puh/sähköp.) _____

Ilmoituksen tekijän allekirjoitus _____

Toimipaikka/ryhmä, jota ilmoitus koskee _____

Ilmoituksen vastaanottaja (esihenkilö): _____

Ilmoituksen tyyppi

- ☐ epäkohta varhaiskasvatuksen tiloissa
- ☐ epäkohta henkilöstön mitoituksen toteutumisessa
- ☐ epäkohta toimipaikan toimintakulttuurissa
- ☐ epäkohta lapsen varhaiskasvatussuunnitelman noudattamisessa
- ☐ lapsen/lasten epäasiallinen tai sopimaton kohtelu
- ☐ varhaiskasvatushenkilöstön toiminta
- ☐ muu, mikä? _____

Kuvaile epäkohta (kirjaa tähän myös epäkohdan ajankohta/päivämäärä)

Lisätietoja (ilmoituksen mahdolliset liitteet yms.)

Ilmoitus epäkohdasta, osa 2. (toiminnasta vastaava esihenkilö täyttää)

Varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalla henkilöllä on ensisijainen toimintavelvoite poistaa epäkohta ilman aiheutonta viivästystä (Varhaiskasvatuslaki 57 b §). Ilmoituksen vastaanottaneen esihenkilön tulee käynnistää tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi viivytyksettä. Jos varhaiskasvatustoimintaa muutetaan epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, on muutoksesta ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen huoltajalle. Kaikki epäkohtailmoitukset saatetaan kunnan johtavan viranhaltijan tietoon, vaikka ne saataisiin hoidettua itsenäisesti toimipaikassa.

Jos epäkohtaa tai sen uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa, on varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan annettava tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan poistamiseksi. Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei toimenpiteistä huolimatta poisteta, Varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin varhaiskasvatuslain 58 §:ssä säädetään.

Ilmoitukset epäkohdasta säilytetään, kunnes vuosi on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona ilmoitus tehtiin. Jos ilmoitus koskee selkeästi asiaa, jota ilmoitusvelvollisuus ei koske, kuten esimerkiksi työnantajan ja työntekijän välisiä asioita, ei ilmoitusta tarvitse käsitellä varhaiskasvatuslain edellyttämällä tavalla.

Ilmoitus vastaanotettu (päivämäärä) _____

Ilmoituksen vastaanottanut esihenkilö: _____

Päivämäärä, jolloin ilmoitus käsitelty /toimenpiteet epäkohdan poistamiseksi aloitettu_____

Päivämäärä, johon asti tämä ilmoitus tulee säilyttää _____

Toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi

--

Jos toimenpiteisiin ei ryhdytä, perustelut:

Ilmoituksen käsittely

- ☐ Ilmoituksen tekijälle on annettu tieto käsittelystä
- ☐ Ilmoitus on lähetetty edelleen varhaiskasvatuspäällikölle
- ☐ Ilmoitus on lähetetty edelleen muulle viranomaiselle. Kenelle? _____

Tilanne ilmoituksen käsittelyn jälkeen

- ☐ epäkohta tai sen uhka on poistunut
- ☐ epäkohta tai sen uhka ei ole poistunut ja ilmoitus on lähetetty edelleen lupa- ja valvontavirastolle
- ☐ jatko toimenpiteitä/seurantaa on sovittu. Mitä? _____
- ☐ varhaiskasvatustoiminnan muutos on koskenut lapsia, asiasta informoitu heidän huoltajiaan

Lisätietoja (mahdolliset liitteet ym.)

Aika ja paikka _____

Allekirjoitus ja nimen selvennys _____

Lomake päivitetty 2.3.2026